ถอดบทเรียน

โครงการโรงเรียนปลอดบุหรี่

จังหวัดขอนแก่น - มหาสารคาม

SMOKE FREE SCHOOL

KHONKAEN

MAHASARAKHAM

เครือข่ายครูนักรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่

มูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่

สสส. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ

KHONKAEN
MAHASARAKHAM

คำนำ

เครือข่ายครูนักรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ สนับสนุนโดยมูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการเสริมสุขภาพ (สสส.) ได้ดำเนินโครงการโรงเรียนปลอดบุหรี่ ในจังหวัดขอนแก่นและจังหวัดมหาสารคาม ระหว่างปี พ.ศ.2553 - 2554 มีครูจากโรงเรียนต่างๆ ในจังหวัดขอนแก่นและจังหวัดมหาสารคาม สมัครใจเข้าร่วมโครงการโรงเรียนปลอดบุหรี่ จำนวน 82 โรงเรียน โดยโรงเรียนต่างๆ ได้ดำเนินกิจกรรมสร้างสรรค์โรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมาย ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ในการดำเนินงานเพื่อโรงเรียนปลอดบุหรี่ ซึ่งสร้างขวัญกำลังใจให้แก่คณะครูที่รับผิดชอบดำเนินงาน และมีคุณค่าต่อการดูแลเยาวชนให้มีค่านิยมไม่สูบบุหรี่

เครือข่ายครูนักรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ ได้รวบรวมกิจกรรมการดำเนินงานโครงการโรงเรียนปลอดบุหรี่ของโรงเรียนต่างๆ ในจังหวัดขอนแก่นและจังหวัดมหาสารคามที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนปลอดบุหรี่ และจัดทำเป็นหนังสือถอดบทเรียนโครงการโรงเรียนปลอดบุหรี่ จังหวัดขอนแก่น - มหาสารคาม เพื่อเป็นแนวทางในการประยุกต์ใช้จัดกิจกรรมสร้างสรรค์โรงเรียนและชุมชนปลอดบุหรี่ให้แก่ ครู ผู้บริหารโรงเรียน นักการศึกษา และเครือข่ายควบคุมการบริโภคยาสูบ

เครือข่ายครูนักรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่
กรกฎาคม 2555

คณะบรรณาธิการ

1. ครูสุวิมล จันทร์เปรมปรุง โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล
2. ครูวราภรณ์ หงษ์ดิลกกุล โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน
3. ครูอนงค์ พัวตระกูล โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน
4. ครูพเยาว์ รุจิโรจน์วงษ์ โรงเรียนสามพรานวิทยา
5. ครูศุภรัตน์ ตันติเวชวงศ์ โรงเรียนโยธินบูรณะ 2 (สุวรรณสุทธาราม)

คณะกรรมการจัดประชุมและรวบรวมข้อมูล

1. ครูสายหยุด ขันขวา โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น (มอดินแดง)
2. ครูกาญจนา จันทรโคตร โรงเรียนขอนแก่นวิทยายน
3. ครูโกศล ราษฎร์เหนือ โรงเรียนโนนหันวิทยายน
4. ครูเกรียงไกร รักษาวงศ์ โรงเรียนน้ำพองศึกษา
5. ครูทัศนีย์ ศรีหาบุตร โรงเรียนบ้านสะอาด
6. ครูวินิตย์ นาสถิตย์ โรงเรียนน้ำพองพัฒนศึกษา
7. ครูชัชชัย โชมขุนทด โรงเรียนชุมชนหนองกุงวิทยา
8. ครูน่านฟ้า อินทะรังษี โรงเรียนบ้านโนนค้อ
9. ครูอนงลักษณ์ ศรีเวียงราช โรงเรียนทุ่งบ่อวิทยา
10. ครูวัลภา ดวงชาทม โรงเรียนเขวาไร่ศึกษา
11. ครูสุกัญญา มะลิวัลย์ โรงเรียนเชียงยืนพิทยาคม

ถอดบทเรียน

การดำเนินงานโครงการโรงเรียนปลอดบุหรี่
จังหวัดขอนแก่น - มหาสารคาม

1

KHONKAEN
MAHASARAKHAM

ตั้งคณะทำงานด้านการรณรงค์ป้องกันแก้ไข
ปัญหาการสูบบุหรี่ในโรงเรียน

วิธีการดำเนินงาน

1. บางโรงเรียนตั้งคณะทำงานด้านการรณรงค์ป้องกันแก้ไขปัญหาการสูบบุหรี่ในโรงเรียนเป็นการเฉพาะ แยกจากคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด เอดส์ และอบายมุข คณะทำงานประกอบด้วย ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ หัวหน้าระดับ ครูที่ปรึกษา ครูแนะแนว ครูอนามัยโรงเรียน และตัวแทนนักเรียน มีการจัดประชุมคณะทำงานเพื่อวางแผนดำเนินงานอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ โดยใช้กระบวนการ PDCA

2. บางโรงเรียนตั้งคณะทำงานด้านการรณรงค์ป้องกันแก้ไขปัญหาการสูบบุหรี่ในโรงเรียน เป็นส่วนหนึ่งของคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด เอดส์ และอบายมุข

3. บางโรงเรียนยังไม่แต่งตั้งคณะทำงานด้านการรณรงค์ป้องกันแก้ไขปัญหาการสูบบุหรี่ในโรงเรียนแต่มีคณะกรรมการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หรือมีครูจากกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา / งานอนามัยโรงเรียนเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินงานโรงเรียนปลอดบุหรี่ และแต่งตั้งคณะทำงานเฉพาะงานวันงดสูบบุหรี่โลก

ปัจจัยเอื้อต่อการดำเนินงาน

1. รัฐประกาศให้โรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมายและมีมาตรการที่ชัดเจน

2. ครูที่เข้าร่วมประชุมโครงการโรงเรียนปลอดบุหรี่กับมูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่กลับไปรายงานผู้บริหาร ทำให้ผู้บริหารเห็นความสำคัญและสนับสนุนให้มีการจัดตั้งคณะทำงานด้านการรณรงค์ป้องกันแก้ไขปัญหาการสูบบุหรี่ในโรงเรียน

3. ตัวแทนองค์กรที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการที่ปรึกษา เช่น ผู้แทนจากคณะกรรมการสถานศึกษา

4. การเปิดโอกาสให้คณะกรรมการนักเรียนเป็นส่วนหนึ่งของคณะทำงานด้านการรณรงค์ป้องกันแก้ไขปัญหาการสูบบุหรี่ในโรงเรียน

5. การได้รับความร่วมมือจากบุคลากรในโรงเรียนและองค์กรภาคีต่างๆ

ข้อสังเกต/ปัญหาและอุปสรรค

1. บุคลากรส่วนใหญ่เข้าใจว่าโรงเรียนมีคณะกรรมการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด เอดส์ และอบายมุขอยู่แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องมีคณะทำงานด้านการรณรงค์ป้องกันแก้ไขปัญหาการสูบบุหรี่ในโรงเรียน

2. โรงเรียนไม่ได้แยกคณะทำงานเรื่องบุหรี่อย่างชัดเจน และเน้นการประชุมปรึกษาหารือเรื่องปัญหาสารเสพติดเป็นส่วนใหญ่

3. การตั้งคณะทำงานเฉพาะกิจกรรมวันงดสูบบุหรี่โลก ทำให้การดำเนินงานเพื่อโรงเรียนปลอดบุหรี่ไม่ต่อเนื่อง

4. ครูที่ให้ความสนใจทำงานด้านโรงเรียนปลอดบุหรี่มีน้อย ครูที่รับผิดชอบมักเป็นครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา งานอนามัยโรงเรียน และกลุ่มกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งรับผิดชอบงานหลายด้าน

5. ในโรงเรียนขนาดเล็ก ครูที่รับผิดชอบงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด เอดส์ และอบายมุข งานอนามัยโรงเรียน และงานปกครองมักเป็นคนคนเดียวกัน ภาระงานมากจึงทำให้ไม่มีโอกาสดำเนินงานด้านการรณรงค์ป้องกันแก้ไขปัญหาการสูบบุหรี่

6. ครูผู้ปฏิบัติงานขาดประสบการณ์การดำเนินงานเพื่อโรงเรียนปลอดบุหรี่

ข้อเสนอแนะ

1. โรงเรียนควรแต่งตั้งคณะทำงานด้านการรณรงค์ป้องกันแก้ไขปัญหาการสูบบุหรี่ในโรงเรียนอย่างชัดเจน มีนโยบายรณรงค์โรงเรียนปลอดบุหรี่อย่างต่อเนื่อง และควรจัดประชุมหาแนวทางแก้ไขปัญหาอุปสรรค รวมทั้งประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานโครงการโรงเรียนปลอดบุหรี่อย่างต่อเนื่อง

2. กรณีที่โรงเรียนไม่เห็นความสำคัญของการตั้งคณะทำงานด้านการรณรงค์ป้องกันแก้ไขปัญหาการสูบบุหรี่ในโรงเรียน ควรสนับสนุนให้นักเรียนแกนนำเป็นเจ้าของโครงการโรงเรียนปลอดบุหรี่ จะช่วยให้สามารถดำเนินงานเพื่อโรงเรียนปลอดบุหรี่ได้อย่างต่อเนื่องตลอดปี และควรมอบเหรียญหรือเข็มประกาศคุณความดีให้แก่นักเรียนแกนนำที่ดำเนินงานโครงการโรงเรียนปลอดบุหรี่

3. ผู้บริหารโรงเรียนควรติดตามการดำเนินงานโครงการโรงเรียนปลอดบุหรี่ และให้ขวัญกำลังใจคณะทำงานด้านการรณรงค์ป้องกันแก้ไขปัญหาการสูบบุหรี่ในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

4. ควรศึกษาประสบการณ์การทำงานเพื่อโรงเรียนปลอดบุหรี่จากเครือข่ายครูนักรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ และแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงานกับโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ

โรงเรียนพูวัดพิทยาคม แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน
โครงการโรงเรียนปลอดบุหรี่และประชุมวางแผนการทำงาน

โรงเรียนน้ำพองศึกษา แต่งตั้งคณะทำงานโครงการ
โรงเรียนปลอดบุหรี่และประชุมวางแผนการดำเนินงาน

ประกาศนโยบายโรงเรียน เป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมาย

วิธีการดำเนินงาน

1. ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือหัวหน้ากลุ่มงานประกาศนโยบายโรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมาย และมอบป้ายโรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมาย ณ เวทีหน้าเสาธง ในวันงดสูบบุหรี่โลก หรือวันสำคัญอื่นๆ

2. ภายหลังครูเข้ารับการอบรมโครงการโรงเรียนปลอดบุหรี่ โรงเรียนประกาศนโยบายโรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมายหน้าเสาธง โดยบุคลากรทุกคนในโรงเรียนร่วมเป็นสักขีพยาน

3. โรงเรียนประกาศนโยบายโรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมาย ในการประชุมครูประจำเดือน ประชุมผู้ปกครองประจำภาคเรียน ประชุมนักเรียนแต่ละระดับชั้น

4. โรงเรียนจัดกิจกรรมปฏิญาณตนว่าจะไม่สูบบุหรี่ ในกิจกรรมต่างๆ เช่น กิจกรรมปฐมนิเทศนักเรียนใหม่

5. โรงเรียนแจกเอกสารโรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมายให้แก่ผู้ปกครองในวันประชุมผู้ปกครอง

6. โรงเรียนจัดทำหนังสือประกาศนโยบายโรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมาย แล้วประชาสัมพันธ์ให้นักเรียน ครู นักการภารโรง ผู้ปกครองและชุมชนรับทราบ

ปัจจัยเอื้อต่อการดำเนินงาน

1. ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียนเป็นต้นแบบของการไม่สูบบุหรี่

2. ผู้บริหารเห็นความสำคัญของการไม่สูบบุหรี่ และให้การสนับสนุนกิจกรรมประกาศนโยบายโรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมาย

3. โรงเรียนได้รับการสนับสนุนจากมูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่

4. ผู้ปกครองให้ความร่วมมือไม่สูบบุหรี่ในโรงเรียน

5. นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมประกาศนโยบายโรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมาย

ข้อสังเกต/ปัญหาและอุปสรรค

1. การไม่ประกาศนโยบายโรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมายเป็นลายลักษณ์อักษร ทำให้ไม่มีหลักฐานอ้างอิง เมื่อพูดคุยกับผู้ปกครอง

2. โรงเรียนขาดการดำเนินงานเพื่อโรงเรียนปลอดบุหรี่อย่างต่อเนื่อง

3. นักเรียนและคนในชุมชนรับรู้นโยบายโรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมาย แต่ยังไม่เห็นความสำคัญของการไม่สูบบุหรี่

4. บางโรงเรียนยังไม่กล้าประกาศนโยบายโรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมาย เนื่องจากมีบุคลากรโรงเรียนสูบบุหรี่

ข้อเสนอแนะ

1. ควรประกาศนโยบายโรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมายเป็นลายลักษณ์อักษร และเป็นรูปแบบเดียวกัน โดยมูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่เป็นผู้จัดทำแล้วเผยแพร่ให้โรงเรียนต่างๆ ทั่วประเทศ

2. ควรสนับสนุนให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมประกาศนโยบายโรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมาย และดำเนินงานอย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างความเข้มแข็ง

3. ควรแจ้งนโยบายโรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมายในการประชุมผู้ปกครอง จะสามารถสร้างความตระหนักเรื่องการไม่สูบบุหรี่ให้แก่ชุมชน

4. ควรให้ความรู้แก่บุคลากรโรงเรียน เรื่อง พระราชบัญญัติคุ้มครองสุขภาพผู้ไม่สูบบุหรี่ พ.ศ.2535 โดยเน้นประเด็นโรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมาย

โรงเรียนน้ำพองพัฒนศึกษา ผู้อำนวยการประกาศนโยบายโรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมาย หน้าเสาธง

โรงเรียนน้ำพองศึกษา ผู้อำนวยการประกาศนโยบายโรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมาย วันงดสูบบุหรี่โลก

โรงเรียนโนนหันวิทยายน มอบป้ายโรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมายให้ท่านผู้อำนวยการ

รองผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านม่วงประกาศนโยบายโรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมาย
ในหอประชุมวันงดสูบบุหรี่โลกและนักเรียนแกนนำมอบป้ายให้กับรองผู้อำนวยการ

ติดป้าย “โรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมาย” ในจุดที่เห็นเด่นชัด

วิธีการดำเนินงาน

1. ครูที่รับผิดชอบพบผู้อำนวยการโรงเรียน เพื่อขออนุญาตนำป้ายโรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมายที่ได้รับการสนับสนุนจากมูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ ติดไว้ในบริเวณต่างๆ ของโรงเรียนตามที่กำหนดไว้

2. ติดป้ายโรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมายในบริเวณที่เห็นเด่นชัด เช่น หน้าประตูโรงเรียน อาคารเรียน และติดป้ายในจุดที่มักมีผู้แอบไปสูบบุหรี่

3. บางโรงเรียนนำป้ายโรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมาย ซึ่งใช้ในการประกาศนโยบายแล้ว ไปติดในบริเวณที่เห็นเด่นชัดเป็นการถาวร

4. โรงเรียนจัดทำป้ายโรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมายเพิ่มเติม โดยส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบป้าย

ปัจจัยเอื้อต่อการดำเนินงาน

1. รัฐมีกฎหมายกำหนดให้โรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมาย

2. โรงเรียนได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารโรงเรียนในการติดป้ายโรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมาย

3. โรงเรียนให้งบประมาณสนับสนุนการจัดทำป้ายโรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมาย

4. โรงเรียนได้รับการสนับสนุนป้ายโรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมายจากมูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่

5. โรงเรียนได้รับความร่วมมือจากบุคลากรภายในโรงเรียน และส่งเสริมให้นักเรียนแกนนำมีส่วนร่วมในการติดตั้งและดูแลรักษาป้ายโรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมาย

ข้อสังเกต/ปัญหาและอุปสรรค

1. ป้ายโรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมายมีขนาดเล็ก ไม่น่าสนใจและไม่สะดุดตา

2. ป้ายโรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมายมีจำนวนน้อย ไม่เพียงพอ

3. บางโรงเรียนไม่ได้จัดทำป้าย และไม่ได้รับการสนับสนุนป้ายโรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมายจากมูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่

4. ป้ายโรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมายทำด้วยพลาสติก แตกหัก ชำรุดง่าย

5. การติดตั้งป้ายโรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมายไม่แข็งแรง ทำให้ชำรุด หลุดหล่น

6. ป้ายโรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมายถูกทำลาย

ข้อเสนอแนะ

1. โรงเรียนควรออกแบบป้ายโรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมายให้ดึงดูดความสนใจ โดยส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบ

2. โรงเรียนควรจัดทำป้ายโรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมายด้วยวัสดุอื่น เช่น ไวนิล หรือสังกะสี

3. โรงเรียนควรจัดตั้งคณะกรรมการดูแลป้ายโรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมาย โดยส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมดูแลรักษา

4. โรงเรียนเสนอให้มูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ออกแบบป้ายโรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมายให้มีขนาดใหญ่ มีมาตรฐานเดียวกันและเพิ่มจำนวนมากขึ้น

โรงเรียนโนนหันวิทยายนติดป้ายโรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ที่ประตูรั้วหน้าโรงเรียน

โรงเรียนชุมชนหนองกุงวิทยาติดป้ายโรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมายหน้าโรงเรียน

โรงเรียนบัวใหญ่วิทยาคมติดป้ายโรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมายหน้าโรงเรียน

โรงเรียนพังทุยพัฒนศึกษาติดป้ายโรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมายไว้ที่รั้วหน้าโรงเรียน

โรงเรียนทุ่งใหญ่รัตนศึกษาติดป้ายโรงเรียนเป็น
เขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมายไว้ที่หน้าอาคาร

โรงเรียนน้ำพองศึกษาติดป้ายโรงเรียนเป็น
เขตปลอดบุหรี่ไว้ที่ทางเข้าโรงเรียน

โรงเรียนพังทุยพัฒนศึกษาติดป้ายโรงเรียน
เป็นเขตปลอดบุหรี่ไว้ที่อาคาร

โรงเรียนพูวัดพิทยาคมติดป้ายโรงเรียน
เป็นเขตปลอดบุหรี่ไว้ที่หน้าห้องสุขา

โรงเรียนน้ำพองศึกษาติดป้ายโรงเรียนเป็นเขต
ปลอดบุหรี่ไว้ที่โรงอาหารของโรงเรียน

โรงเรียนบ้านม่วงติดป้ายโรงเรียนเป็นเขต
ปลอดบุหรี่ตามกฎหมายหน้าโรงเรียน

KHONKAEN
MAHASARAKHAM

4

ติดสติกเกอร์รณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ ตามสถานที่ต่างๆ รวมทั้งพาหนะของโรงเรียน

วิธีการดำเนินงาน

1. โรงเรียนวางแผนกำหนดสถานที่ ประสานเจ้าของสถานที่และผู้เกี่ยวข้องในการขออนุญาตติดสติกเกอร์รณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ โดยส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการติดสติกเกอร์ ณ จุดที่กำหนด เช่น ห้องอาหาร สำนักงาน ห้องสุขา พาหนะของโรงเรียน เป็นต้น

2. บางโรงเรียนไม่ได้วางแผนกำหนดสถานที่ที่จะติดสติกเกอร์รณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ แต่ได้รับความร่วมมือจากนักเรียนในการนำสติกเกอร์รณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ไปติดไว้ ณ จุดต่างๆ ของโรงเรียน

ปัจจัยเอื้อต่อการดำเนินงาน

1. ผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนการติดสติกเกอร์รณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่

2. โรงเรียนได้รับความร่วมมือจากครู นักเรียนและผู้เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะคณะกรรมการนักเรียนในการติดสติกเกอร์รณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่

3. โรงเรียนได้รับความร่วมมือจากบุคลากรในการไม่สูบบุหรี่ในโรงเรียน

4. โรงเรียนได้รับสติกเกอร์รณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่สนับสนุนจากมูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่และหน่วยงานอื่น

5. สติกเกอร์รณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่มีสีสันเด่นชัด น่าสนใจและสื่อความหมายได้ตรงประเด็น

ข้อสังเกต/ปัญหาและอุปสรรค

1. ผู้อำนวยการบางโรงเรียนคิดว่าติดสติกเกอร์รณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ที่รถโรงเรียนทำให้ดูไม่สวยงาม จึงอนุญาตให้ติดสติกเกอร์เฉพาะรถคันเก่า

2. บางโรงเรียนไม่ติดสติกเกอร์รณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่เนื่องจากคิดว่าไม่สะดุดใจวัยรุ่น

3. โรงเรียนได้รับการสนับสนุนสติกเกอร์รณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่จำนวนน้อย

4. บางโรงเรียนพบว่าแม้จะติดสติกเกอร์รณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่แล้ว แต่บุคลากรบางคนยังสูบบุหรี่ในโรงเรียน

5. สติกเกอร์รณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ถูกทำลาย โดยเฉพาะในจุดที่เป็นมุมอับของโรงเรียน เช่นห้องสุขา

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้ประสานงานควรประสานความเข้าใจและขอความร่วมมือจากผู้บริหารโรงเรียนในการสนับสนุนการติดสติกเกอร์รณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่

2. มูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ ควรออกแบบสติกเกอร์รณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ให้ดึงดูดความสนใจวัยรุ่น ใช้คำขวัญสั้นๆ ถ้อยคำกะทัดรัดและมีคุณภาพดี

3. มูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ ควรจัดประกวดออกแบบสติกเกอร์รณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ โดยส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบ

4. มูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ ควรจัดทำสติกเกอร์รณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ที่มีสัญลักษณ์ห้ามสูบบุหรี่ ซึ่งสามารถใช้ได้ทุกสถานที่และควรแจกสติกเกอร์รณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่เพิ่มเติม

5. โรงเรียนควรขอรับการสนับสนุนสติกเกอร์รณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่จากหน่วยงานต่างๆ ภายนอกโรงเรียน ได้แก่ โรงพยาบาล สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 6 จังหวัดขอนแก่น

6. โรงเรียนควรสร้างความตระหนักให้นักเรียน ครู และผู้ปกครองเห็นความสำคัญของการดำเนินงานเพื่อโรงเรียนปลอดบุหรี่

7. โรงเรียนควรส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาสติกเกอร์รณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่

โรงเรียนเชียงยืนพิทยาคมติดสติกเกอร์โรงเรียน
เป็นเขตปลอดบุหรี่ที่หน้าห้องสุขา

โรงเรียนชุมชนหนองกุงวิทยาติดสติกเกอร์
โรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ที่หน้าห้องสุขา

โรงเรียนพระยืนพิทยาคารติดสติกเกอร์โรงเรียน
เป็นเขตปลอดบุหรี่ที่บริเวณห้องสมุด

KHONKAEN
MAHASARAKHAM

5

ประชาสัมพันธ์โรงเรียน เป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมาย

วิธีการดำเนินงาน

1. โรงเรียนวางแผนจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์โรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมาย โดยเน้นนักเรียนมีส่วนร่วม

2. โรงเรียนจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์โรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมาย อย่างหลากหลาย ได้แก่

- ประชาสัมพันธ์โรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมายผ่านวิทยุโรงเรียน วิทยุชุมชน
- จัดป้ายนิเทศ โรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมาย
- จัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์โรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมาย ณ เวทีหน้าเสาธง
- แจกเอกสารแผ่นพับโรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมาย
- จัดทำจดหมายข่าว/วารสารโรงเรียน ประชาสัมพันธ์โรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมาย
- ประชาสัมพันธ์ โรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมาย ผ่านหน้าจอคอมพิวเตอร์ทุกเครื่องของโรงเรียน
- เดินรณรงค์ประชาสัมพันธ์ โรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมายในชุมชน
- จัดทำหนังสือแจ้งผู้ปกครองให้ทราบว่า โรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมาย
- แจ้งให้ผู้ปกครองทราบว่า โรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมาย ในขณะไปเยี่ยมบ้านนักเรียน

3. โรงเรียนจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์โรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมายโดยบูรณาการกับกิจกรรมอื่นๆ เช่น กิจกรรมกีฬาสี งานแห่เทียนพรรษา กิจกรรมลดโลกร้อน

4. โรงเรียนจัดประชุมนักเรียน ครู ผู้ปกครองเพื่อประกาศว่าโรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมาย หรือแจกเอกสารชี้แจงเป็นลายลักษณ์อักษร

ปัจจัยเอื้อต่อการดำเนินงาน

1. นักเรียนแกนนำและคณะกรรมการนักเรียนให้ความร่วมมือดำเนินกิจกรรมประชาสัมพันธ์โรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมายอย่างเข้มแข็ง

2. คณะทำงาน ครู และชุมชน ให้ความร่วมมือในกิจกรรมประชาสัมพันธ์โรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมาย

3. โรงเรียนประสานกับหน่วยงานภายในและภายนอกโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ เช่น เครือข่ายครู นักรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่และผู้นำชุมชน

4. การที่โรงเรียนได้รับสื่อรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่อย่างหลากหลายจากมูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ ช่วยให้การประชาสัมพันธ์โรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมายมีสีสัน

5. โรงเรียนมีวิทยุชุมชน ทำให้สามารถจัดรายการประชาสัมพันธ์โรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อสังเกต/ปัญหาและอุปสรรค

1. บางโรงเรียนครูและนักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการประชาสัมพันธ์โรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมาย

2. การประชาสัมพันธ์โรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมาย ดำเนินการไม่ต่อเนื่อง ไม่สม่ำเสมอ

3. โรงเรียนไม่ได้จัดทำเว็บบอร์ดประชาสัมพันธ์โรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมาย

4. โรงเรียนขาดงบประมาณในการประชาสัมพันธ์โรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมาย โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็ก

5. โรงเรียนไม่ได้ประเมินผลกิจกรรมประชาสัมพันธ์โรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมาย

ข้อเสนอแนะ

1. โรงเรียนควรจัดอบรมเรื่องการประชาสัมพันธ์โรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมายให้กับครูและนักเรียน

2. โรงเรียนควรส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์โรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมายที่แปลกใหม่และสร้างสรรค์

3. โรงเรียนควรจัดให้มีมุมแสดงความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมโรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมาย

4. มูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ควรจัดทำไฟล์ข้อมูลเรื่องโรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมายและสปอร์ตความรู้เรื่องบุหรี่แจกจ่ายไปทั่วทุกโรงเรียน เพื่อให้โรงเรียนมีข้อมูลประชาสัมพันธ์ที่ถูกต้อง ครบถ้วนและเป็นมาตรฐานเดียวกัน

5. โรงเรียนควรสนับสนุนให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อประชาสัมพันธ์โรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมายและเผยแพร่สู่ชุมชน

6. โรงเรียนควรสร้างนักเรียนแกนนำเพื่อจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์โรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมาย

โรงเรียนทุ่งใหญ่รัตนศึกษาเดินประชาสัมพันธ์โรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมายในชุมชนใกล้เคียง

โรงเรียนเชียงยืนพิทยาคม จัดกิจกรรมเสียงตามสายประชาสัมพันธ์โรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมาย

โรงเรียนน้ำพองศึกษาเดินประชาสัมพันธ์โรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมายในชุมชนใกล้เคียง

โรงเรียนบ้านม่วงประชาสัมพันธ์โรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมายภายในชุมชนบ้านม่วง

บูรณาการความรู้เรื่องบุหรี่และสุขภาพ ในรายวิชาต่างๆ และกิจกรรมอื่นๆ

วิธีการดำเนินงาน

1. โรงเรียนบูรณาการความรู้เรื่องบุหรี่และสุขภาพในรายวิชาต่างๆ และกิจกรรมอื่นๆ เช่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี และยุวกาชาด กิจกรรมชุมนุม กิจกรรมโครงงาน

2. บางโรงเรียนบูรณาการความรู้เรื่องบุหรี่และสุขภาพในกิจกรรม/โครงการต่างๆ เช่น โครงการ No Smoking โครงการเท่ดี ไม่มีบุหรี่ โครงการโรงเรียนปลอดบุหรี่

3. บางโรงเรียนจัดกิจกรรมอบรมนักเรียนเรื่องบุหรี่ โดยประสานความร่วมมือกับสถานีตำรวจและโรงพยาบาล

4. บางโรงเรียนเชิญวิทยากรจากสาธารณสุขอำเภอ เพื่ออบรมความรู้เรื่องพิษภัยบุหรี่ให้กับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง เช่น โรงเรียนพระยืนวิทยาคาร

5. บางโรงเรียนบูรณาการความรู้เรื่องบุหรี่และสุขภาพกับกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน เช่น

- ฉายวีดิทัศน์ความรู้เรื่องบุหรี่และสุขภาพให้นักเรียนดูในช่วงเวลาพักกลางวัน
- จัดทำ E-book ความรู้เรื่องบุหรี่และสุขภาพเผยแพร่ทางเว็บไซต์
- จัดกิจกรรมพี่สอนน้องให้ความรู้เรื่องบุหรี่และสุขภาพ
- จัดทำเอกสาร/แผ่นพับ/วารสาร เผยแพร่ความรู้เรื่องบุหรี่และสุขภาพ
- จัดกิจกรรมเสียงตามสายเผยแพร่ความรู้เรื่องบุหรี่และสุขภาพ
- จัดมุมความรู้เรื่องบุหรี่และสุขภาพในห้องสมุดของโรงเรียน

6. บางโรงเรียนเปิดสอนรายวิชาเพิ่มเติม (วิชาโรงเรียนปลอดบุหรี่) ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา เช่น โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม

ปัจจัยเอื้อต่อการดำเนินงาน

1. ผู้อำนวยการโรงเรียนเห็นความสำคัญของการบูรณาการความรู้เรื่องบุหรี่และสุขภาพในกลุ่มสาระการเรียนรู้และกิจกรรมต่างๆ

2. กลุ่มบริหารวิชาการให้การสนับสนุนการบูรณาการความรู้เรื่องบุหรี่และสุขภาพในการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ทำให้ได้รับความร่วมมือจากครูผู้สอน

3. โรงเรียนประสานงานกับมูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ ทำให้ได้รับคู่มือครูจัดกิจกรรมโรงเรียนปลอดบุหรี่ และสื่อการเรียนการสอนเรื่องบุหรี่และสุขภาพ

4. กิจกรรมความรู้เรื่องบุหรี่และสุขภาพมีความแปลกใหม่ ทันสมัย น่าสนใจและส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วม

ข้อสังเกต/ปัญหาและอุปสรรค

1. โรงเรียนส่วนใหญ่บูรณาการความรู้เรื่องบุหรี่และสุขภาพในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา หรือในรายวิชาที่ครูผู้ผ่านการอบรมโครงการโรงเรียนปลอดบุหรี่รับผิดชอบสอนอยู่

2. ครูได้รับมอบหมายให้บูรณาการความรู้หลายเนื้อหาสาระจึงเห็นความสำคัญเรื่องบุหรี่และสุขภาพเป็นรอง ทำให้ขาดการบูรณาการความรู้เรื่องบุหรี่และสุขภาพอย่างสม่ำเสมอ

3. โรงเรียนไม่มีการประเมินผลกิจกรรมบูรณาการความรู้เรื่องบุหรี่และสุขภาพ

4. โรงเรียนมีสื่อการเรียนการสอนความรู้เรื่องบุหรี่และสุขภาพน้อย และบางครั้งสื่อวีดิทัศน์ที่ได้รับไม่สามารถเปิดได้

ข้อเสนอแนะ

1. การรายงานให้ผู้บริหารรับทราบและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบูรณาการความรู้เรื่องบุหรี่และสุขภาพจะทำให้ได้รับการสนับสนุนมากขึ้น

2. โรงเรียนควรจัดอบรมครูทั้งโรงเรียน เพื่อให้มีความรู้ และเห็นความสำคัญของการบูรณาการความรู้เรื่องบุหรี่และสุขภาพในการเรียนการสอน

3. ผู้บริหารโรงเรียนควรทำหนังสือแจ้งให้ครูทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้บูรณาการความรู้เรื่องบุหรี่และสุขภาพตั้งแต่ต้นปีการศึกษา หรือเน้นการบูรณาการในช่วงเดือนพฤษภาคมถึงมิถุนายน ซึ่งเป็นช่วงกิจกรรมวันงดสูบบุหรี่โลก

4. โรงเรียนควรจัดกิจกรรมเรื่องบุหรี่และสุขภาพเพิ่มเติมในกิจกรรมโฮมรูม

5. มูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ ควรจัดทำคู่มือครูที่ปรึกษาเพื่อโรงเรียนปลอดบุหรี่ เพื่อให้ครูนำไปใช้บูรณาการกับกิจกรรมดูแลช่วยเหลือนักเรียน

โรงเรียนสีชมพูศึกษาเรียนรู้เรื่องบุหรี่
จากการทดลองเรื่องสารพิษในควันบุหรี่

โรงเรียนโนนหันวิทยายน บูรณาการ
เรื่องบุหรี่และสุขภาพในกิจกรรมยุวกาชาด

โรงเรียนน้ำพองศึกษาบูรณาการเรื่องบุหรี่และสุขภาพ
ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาพลศึกษา

โรงเรียนน้ำพองศึกษาบูรณาการเรื่องบุหรี่และสุขภาพ
ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

โรงเรียนพูวัดพิทยาคมบูรณาการเรื่องบุหรี่และสุขภาพ
ในกิจกรรมกีฬาสี

โรงเรียนน้ำพองศึกษาบูรณาการเรื่องบุหรี่และสุขภาพ
ในห้องสมุดโดยฉายวีดิทัศน์เรื่องบุหรี่ภัยร้ายใกล้ตัว

ส่งเสริมนักเรียนมีส่วนร่วม ในกิจกรรมรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่

วิธีการดำเนินงาน

1. โรงเรียนจัดกิจกรรมอบรมนักเรียนแกนนำ ได้แก่
   - โรงเรียนวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม จัดกิจกรรม อบรมนักเรียนแกนนำ No Smoking เน้นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่สมัครใจ
   - โรงเรียนเชียงยืนพิทยาคม จังหวัดมหาสารคาม จัดกิจกรรมอบรมนักเรียนแกนนำรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่และสายลับจับบุหรี่ ให้แก่นักเรียนอาสาสมัคร คณะกรรมการนักเรียนและสารวัตรนักเรียน

2. โรงเรียนจัดตั้งกลุ่มนักเรียนจิตอาสาเผยแพร่ความรู้เรื่องบุหรี่และสุขภาพสู่ชุมชน เช่น กิจกรรมพี่สอนน้อง

3. โรงเรียนส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วม หรือเป็นเจ้าของกิจกรรมเพื่อโรงเรียนปลอดบุหรี่ ในรูปแบบต่างๆ ได้แก่

- การแสดงละครเกี่ยวกับบุหรี่
- การตั้งชุมนุมปลอดบุหรี่
- การตอบปัญหาความรู้เรื่องบุหรี่และสุขภาพ
- การประกวดเพลงรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่
- การเดินรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่
- การแข่งขันกีฬาเพื่อการไม่สูบบุหรี่
- กิจกรรมประกวดเรียงความ คำขวัญ วาดภาพ เพื่อโรงเรียนปลอดบุหรี่
- การจัดค่ายเยาวชนปลอดบุหรี่
- การจัดป้ายนิเทศความรู้เรื่องบุหรี่และสุขภาพ
- การสาธิตเรื่องสารพิษในควันบุหรี่
- การผลิตสื่อตัวการ์ตูนรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ในกิจกรรมกีฬาสี

ปัจจัยเอื้อต่อการดำเนินงาน

1. ผู้บริหารสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการดำเนินกิจกรรมรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่

2. การประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนแกนนำนักรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่เป็นที่รู้จักของนักเรียนในโรงเรียน เป็นการกระตุ้นให้นักเรียนคนอื่นอยากเป็นสมาชิกกลุ่มเพื่อดำเนินกิจกรรมโรงเรียนปลอดบุหรี่

3. โรงเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนแกนนำนักรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ได้แสดงศักยภาพอย่างเต็มที่ด้านผู้นำและการออกแบบกิจกรรม

4. นักเรียนแกนนำนักรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ให้ความร่วมมือจัดกิจกรรมโรงเรียนปลอดบุหรี่ด้วยจิตอาสา

5. โรงเรียนจัดกิจกรรมรณรงค์เพื่อโรงเรียนปลอดบุหรี่ที่น่าสนใจและเหมาะสมกับวัย

6. โรงเรียนมอบเกียรติบัตรให้กับนักเรียนที่มาร่วมจัดกิจกรรมรณรงค์เพื่อโรงเรียนปลอดบุหรี่

7. ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้ความร่วมมือในกิจกรรมรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่เป็นอย่างดี

8. โรงเรียนมีครูรับผิดชอบดำเนินงานเพื่อโรงเรียนปลอดบุหรี่และมุ่งมั่นจัดกิจกรรมสม่ำเสมอ

9. ครูผู้รับผิดชอบ เป็นสมาชิกเครือข่ายครูนักรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่และติดต่อประสานภาคีเครือข่ายอยู่เสมอ

ข้อสังเกต/ปัญหาและอุปสรรค

1. บางโรงเรียนไม่สนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมส่งเสริมศักยภาพนักเรียนแกนนำนักรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ ทำให้ครูต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการดูแลนักเรียนแกนนำนักรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่

2. นักเรียนมุ่งเน้นการเรียนด้านวิชาการ ทำให้ไม่ค่อยเข้าร่วมกิจกรรมรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่

3. ครู นักเรียนและผู้ปกครองขาดความรู้ที่ถูกต้องเรื่องบุหรี่และสุขภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. โรงเรียนควรจัดกิจกรรมรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ให้น่าสนใจ เพื่อดึงดูดให้นักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม

2. โรงเรียนควรส่งเสริมให้นักเรียนเป็นเจ้าของกิจกรรมรณรงค์เพื่อโรงเรียนปลอดบุหรี่ คิดสร้างงานและดำเนินกิจกรรมด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นที่ปรึกษา

3. มูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ ควรจัดทำเข็มสัญลักษณ์นักเรียนแกนนำนักรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่มอบให้แก่นักเรียนแกนนำที่อาสาทำกิจกรรมรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ โดยกำหนดคุณสมบัติของนักเรียนที่จะได้รับเข็มสัญลักษณ์

4. มูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ ควรมอบเสื้อ หรือเกียรติบัตรให้แก่นักเรียนแกนนำนักรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่

นักเรียนโรงเรียนบัวใหญ่พิทยาคม
แสดงดนตรีรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่

โรงเรียนวาปีปทุมจัดกิจกรรม
ประกวดเต้นประกอบเพลงเพื่อเยาวชนปลอดบุหรี่

โรงเรียนน้ำพองศึกษาจัดทำป้ายนิเทศพิษภัยอันตรายบุหรี่
เพื่อเดินรณรงค์ทั้งในและนอกโรงเรียน

นักเรียนโรงเรียนพูวัดพิทยาคม
เดินรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่

นักเรียนโรงเรียนโนนหันวิทยายนจัดกิจกรรม
ให้ความรู้เรื่องพิษภัยอันตรายของบุหรี่หน้าเสาธง

การช่วยนักเรียนให้เลิกสูบบุหรี่

วิธีการดำเนินงาน

1. โรงเรียนคัดกรองนักเรียนเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยงและกลุ่มปัญหา
2. ครูพูดคุยให้คำปรึกษานักเรียนที่สูบบุหรี่เป็นรายบุคคล
3. ครูบันทึกประวัติและพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียน
4. โรงเรียนประสานผู้ปกครองนักเรียนที่สูบบุหรี่เพื่อร่วมมือกันดูแลนักเรียน
5. ครูให้ความรู้เรื่องบุหรี่และสุขภาพแก่นักเรียนที่สูบบุหรี่
6. โรงเรียนจัดกิจกรรมค่ายเลิกบุหรี่
7. ครูจัดเพื่อนคอยดูแลนักเรียนที่สูบบุหรี่
8. ครูมอบให้นักเรียนที่สูบบุหรี่ทำงานสาธารณประโยชน์เพื่อหลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่
9. โรงเรียนกำหนดเงื่อนไข หรือสัญญาใจ เช่น เลิกบุหรี่แล้วได้รับทุนการศึกษา
10. โรงเรียนประสานครูที่เคยสูบบุหรี่ เล่าประสบการณ์การเลิกบุหรี่เพื่อเป็นแบบอย่างให้นักเรียนกลุ่มสูบบุหรี่
11. ครูจัดกิจกรรมเสริมแรงให้กำลังใจนักเรียนที่พยายามเลิกสูบบุหรี่ โดยประสานความร่วมมือกับคนที่รักและห่วงใยนักเรียน
12. โรงเรียนจัดกิจกรรมต่างๆ ที่นักเรียนกลุ่มสูบบุหรี่สนใจ เช่น ดนตรี กีฬาและสนับสนุนให้นักเรียนกลุ่มสูบบุหรี่เข้าร่วมกิจกรรม
13. โรงเรียนประสานโรงพยาบาลใกล้เคียงเพื่อบำบัดรักษานักเรียนที่ติดบุหรี่
14. ครูติดตามพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียนอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่องจนจบการศึกษา

ปัจจัยเอื้อต่อการดำเนินงาน

1. ครูเข้าใจ ยอมรับและมีความจริงใจที่จะช่วยนักเรียนให้เลิกสูบบุหรี่
2. โรงเรียนได้รับความร่วมมือจากครูที่ปรึกษาในการคัดกรองนักเรียนที่สูบบุหรี่ อย่างจริงจัง
3. ครูได้รับการอำนวยความสะดวกเรื่องแบบบันทึกประวัตินักเรียนที่สูบบุหรี่
4. โรงเรียนได้รับความร่วมมือจากโรงพยาบาลในการบำบัดรักษานักเรียนที่ต้องการเลิกสูบบุหรี่
5. นักเรียนที่ต้องการเลิกสูบบุหรี่ ได้รับการดูแลจากนักเรียนแกนนำที่มีจิตอาสา
6. ผู้บริหาร คณะครูนักเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้ความสำคัญกับปัญหาการสูบบุหรี่และให้ความร่วมมือดำเนินงานช่วยนักเรียนให้เลิกสูบบุหรี่

ข้อสังเกต/ปัญหาและอุปสรรค

1. นักเรียนมองว่าการสูบบุหรี่ไม่ใช่ปัญหาจึงไม่ต้องการเลิกสูบบุหรี่
2. นักเรียนคบเพื่อนสูบบุหรี่และอยู่ในสภาพแวดล้อมเดิมๆ ที่เอื้อต่อการสูบบุหรี่
3. นักเรียนหญิงรับฝากบุหรี่เข้าโรงเรียนและนำบุหรี่มาขายในโรงเรียนด้วยวิธีการต่างๆ
4. นักเรียนที่สูบบุหรี่มักมีปัญหาผิดระเบียบวินัยโรงเรียนมากกว่า 1 ปัญหา และมีปัญหาพฤติกรรมด้านอื่นๆ รวมอยู่ด้วย
5. ครูมีความรู้และทักษะในการให้คำปรึกษาน้อยและบางครั้งไม่เป็นกัลยาณมิตร
6. การให้คำปรึกษากับนักเรียนที่สูบบุหรี่ใช้เวลามากและครูมีภาระงานสอนมาก ทำให้ไม่สามารถติดตามนักเรียนสูบบุหรี่อย่างต่อเนื่อง
7. ในชุมชนใกล้โรงเรียน มีร้านค้าแบ่งขายบุหรี่ให้กับนักเรียน
8. ผู้ปกครองและคนในชุมชนขาดความรู้และไม่ตระหนักในกฎหมายห้ามขายบุหรี่ให้กับนักเรียน
9. ผู้ปกครองสูบบุหรี่เป็นต้นแบบที่ไม่ดีให้แก่นักเรียน
10. ผู้ปกครองบางคนที่มีอาชีพทำไร่อ้อย มีทัศนคติว่าเด็กสูบบุหรี่เป็นเรื่องปกติ

ข้อเสนอแนะ

1. ครูควรรู้เท่าทันวิธีการนำบุหรี่เข้าโรงเรียนของนักเรียน
2. โรงเรียนและผู้ปกครองควรแยกนักเรียนสูบบุหรี่ออกจากสิ่งแวดล้อมเดิมๆ
3. ครูควรเยี่ยมบ้านนักเรียนประจำทุกภาคเรียน เพื่อประสานกับผู้ปกครองในการดูแลนักเรียนไม่ให้สูบบุหรี่
4. ครูควรขอความร่วมมือจากเพื่อนนักเรียน เพื่อช่วยกันดูแลนักเรียนให้เลิกสูบบุหรี่
5. โรงเรียนควรเผยแพร่ความรู้ที่ถูกต้องเรื่องบุหรี่และสุขภาพให้แก่นักเรียนที่สูบบุหรี่
6. นักเรียนที่ต้องการเลิกสูบบุหรี่ ควรได้รับการดูแลเอาใจใส่จากเพื่อน ครูและผู้ปกครองอย่างใกล้ชิด

โรงเรียนน้ำพองศึกษาประชุมผู้ปกครองนักเรียนที่สูบบุหรี่ให้ความรู้เรื่องพิษภัยและวิธีการเลิกสูบบุหรี่

โรงเรียนพังทุยพัฒนศึกษาเยี่ยมบ้านคุยกับผู้ปกครองนักเรียนที่สูบบุหรี่

โรงเรียนบ้านม่วงจัดประชุมนักเรียนที่สูบบุหรี่เพื่อให้ความรู้เรื่องพิษภัยของบุหรี่

9

KHONKAEN
MAHASARAKHAM

ขยายผลการรณรงค์สู่ผู้ปกครองนักเรียน/ชุมชน

วิธีการดำเนินงาน

1. โรงเรียนเชิญวิทยากรจากโรงพยาบาลและสถานีตำรวจ เพื่อเผยแพร่ความรู้เรื่องบุหรี่และสุขภาพในการจัดประชุมผู้ปกครองนักเรียนทุกภาคเรียน
2. โรงเรียนเชิญผู้ปกครองและผู้แทนชุมชนเข้าร่วมกิจกรรมรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่
3. โรงเรียนประชาสัมพันธ์การรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ผ่านนักเรียนชั้นอนุบาล ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา และมอบเกียรติบัตรแก่นักเรียนที่สามารถทำให้ผู้ปกครองเลิกสูบบุหรี่ได้
4. โรงเรียนจัดกิจกรรมรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ในชุมชน เช่น การเดินรณรงค์เพื่อชุมชนปลอดบุหรี่
5. โรงเรียนร่วมจัดรายการเผยแพร่ความรู้เรื่องบุหรี่และสุขภาพผ่านวิทยุชุมชน
6. โรงเรียนเข้าร่วมกิจกรรมรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่กับหน่วยงานในจังหวัดอย่างสม่ำเสมอ
7. ครูนำเอกสารแผ่นพับความรู้เรื่องบุหรี่และสุขภาพมอบให้ผู้ปกครองขณะไปเยี่ยมบ้านนักเรียน
8. นักเรียนแกนนำจัดกิจกรรมรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ในกิจกรรมงานประเพณีต่างๆ ของชุมชน
9. นักเรียนแจกสติกเกอร์ เอกสารและแผ่นพับรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ที่บ้านและชุมชน

ปัจจัยเอื้อต่อการดำเนินงาน

1. โรงเรียนได้รับความร่วมมือจากผู้บริหาร ครู นักเรียนแกนนำและชุมชนเป็นอย่างดีในการดำเนินกิจกรรมรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่
2. ผู้บริหารโรงเรียนเห็นความสำคัญของการขยายผลการรณรงค์สู่ผู้ปกครองนักเรียนและชุมชน
3. ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่
4. โรงเรียนรวมกันเป็นเครือข่ายดำเนินงานรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่สู่ชุมชน
5. มูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่สนับสนุนกิจกรรมรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่

ข้อสังเกต/ปัญหาและอุปสรรค

1. บทบาทของครูคือการสอนในโรงเรียน ทำให้ไม่สามารถทำงานขยายผลสู่ชุมชนได้เต็มที่
2. โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่ได้จัดทำเอกสารเผยแพร่ความรู้เรื่องบุหรี่และสุขภาพแจกผู้ปกครอง
3. โรงเรียนจัดกิจกรรมขยายผลรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ในชุมชน ไม่ต่อเนื่อง
4. ผู้ปกครองบางคนสูบบุหรี่ มีทัศนคติว่าการสูบบุหรี่เป็นเรื่องปกติในสังคม ทำให้ไม่สามารถเป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่นักเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. โรงเรียนควรส่งเสริมให้มีป้ายห้ามสูบบุหรี่ในสถานที่สาธารณะและติดสติกเกอร์รณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ในชุมชน

2. โรงเรียนควรให้ความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดสัมมนาเผยแพร่ความรู้เรื่องบุหรี่และสุขภาพแก่ผู้ใหญ่บ้านและผู้นำชุมชน

3. โรงเรียนประสานหน่วยงานราชการเพื่อจัดทำหนังสือแจ้งนโยบายโรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมายให้แก่ผู้นำในชุมชน

4. โรงเรียนควรจัดทำเอกสารความรู้เรื่องบุหรี่และสุขภาพแจกให้ผู้ปกครอง

5. โรงเรียนแจกสติกเกอร์รณรงค์บ้านปลอดบุหรี่ให้นักเรียนนำไปติดไว้ที่บ้าน

6. โรงเรียนควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมกับกิจกรรมรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่อย่างสม่ำเสมอ

7. โรงเรียนควรจัดทำคู่มือครูที่ปรึกษาเพื่อประสานกับผู้ปกครองในการดำเนินงานโรงเรียนปลอดบุหรี่

8. โรงเรียนควรส่งเสริมให้นักเรียนเขียนการ์ดวันพ่อ วันแม่ แสดงความชื่นชมบิดามารดาที่ไม่สูบบุหรี่หรือเขียนขอร้องให้บิดามารดาเลิกสูบบุหรี่

9. มูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ควรแจกสติกเกอร์รณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ให้แก่โรงเรียนอย่างเพียงพอ

10. มูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ควรจัดทำคู่มือผู้ปกครองปลอดบุหรี่และเผยแพร่ให้ทั่วถึง

นักเรียนโรงเรียนน้ำพองพัฒนศึกษาเดินรณรงค์
และแจกเอกสารความรู้เรื่องบุหรี่และสุขภาพในชุมชน

นักเรียนโรงเรียนบ้านม่วง
ติดสติกเกอร์เขตปลอดบุหรี่ร้านค้าในชุมชน

นักเรียนโรงเรียนบ้านม่วงแจกแผ่นพับความรู้
เกี่ยวกับกฎหมายการจำหน่ายบุหรี่และขอติด
สติกเกอร์ร้านค้าเป็นเขตปลอดบุหรี่ภายในตลาด

ความคิดเห็นของครูจังหวัดขอนแก่นที่มีต่อการดำเนินงาน เพื่อโรงเรียนปลอดบุหรี่ ภายหลังเข้าร่วมโครงการโรงเรียนปลอดบุหรี่ กับ เครือข่ายครูนักรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่

1. ผลของการดำเนินงาน ภายหลังจากได้เข้าร่วมโครงการโรงเรียนปลอดบุหรี่

1) จำนวนผู้สูบบุหรี่ในโรงเรียน

คุณครูส่วนใหญ่ (74.19%) กล่าวว่าจำนวนผู้สูบบุหรี่ในโรงเรียนลดลง โดยแสดงความคิดเห็นดังนี้

- นักเรียนที่เคยสูบบุหรี่จบการศึกษาและไม่มีนักเรียนสูบบุหรี่เพิ่ม
- นักเรียนที่ลองสูบบุหรี่สามารถเลิกสูบบุหรี่ได้ เพราะให้ครูคาดโทษแจ้งให้ผู้ปกครองทราบและมอบงานพิเศษให้ทำอย่างต่อเนื่อง
- นักเรียนเข้าใจปัญหา หรือผลเสียจากการสูบบุหรี่และผู้ปกครองช่วยดูแลตักเตือน
- นักเรียนและผู้บริหารเห็นความสำคัญของโรงเรียนปลอดบุหรี่
- หลังจากนักเรียนได้รับการอบรมความรู้เกี่ยวกับโทษพิษภัยบุหรี่และอาการติดบุหรี่ ทำให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการไม่สูบบุหรี่
- ครูสังเกตบริเวณโรงเรียนที่นักเรียนแอบสูบบุหรี่ พบก้นบุหรี่น้อยลง
- ครูได้ดูแลติดตามพฤติกรรมนักเรียนที่สูบบุหรี่อย่างสม่ำเสมอ
- ครูสังเกตว่ามีจำนวนนักเรียนที่สูบบุหรี่ในห้องน้ำลดลง
- ผู้สูบบุหรี่ในโรงเรียนทราบถึงพิษภัยของบุหรี่และมาตรการของการกำหนดนโยบายโรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมาย
- ผู้สูบบุหรี่มีความละอายใจและเห็นความสำคัญของสุขภาพมากขึ้น
- บุคลากรโรงเรียนได้รับทราบนโยบายและกิจกรรมโครงการโรงเรียนปลอดบุหรี่
- โรงเรียนรณรงค์ป้องกันการสูบบุหรี่เป็นระบบมากขึ้น มีผู้รับผิดชอบทำให้สามารถประสานความร่วมมือกับคณะครูในโรงเรียนหรือชุมชนได้มากขึ้น
- โรงเรียนประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนทราบ พร้อมมีมาตรการป้องกันการสูบบุหรี่ในโรงเรียน
- โรงเรียนมีการรณรงค์ให้ความรู้เรื่องบุหรี่และสุขภาพอย่างสม่ำเสมอ
- โรงเรียนมีการทำงานและประชาสัมพันธ์ โรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมายอย่างต่อเนื่อง
- โรงเรียนชี้แจงโทษของบุหรี่และในปัจจุบันสังคมมองว่าการสูบบุหรี่เป็นสิ่งน่ารังเกียจ
- มีการขยายเครือข่ายโรงเรียนปลอดบุหรี่

นอกจากนี้ ครูรายงานว่า ไม่แน่ใจ (22.58%) เกี่ยวกับจำนวนผู้สูบบุหรี่ในโรงเรียนลดลง หรือเพิ่มขึ้น เนื่องจาก

- นักเรียนบางคนที่สูบบุหรี่จะหลบหนีการเรียนทำให้ข้อมูลไม่ชัดเจน
- มีนักเรียนที่ลองสูบบุหรี่ตามแฟชั่นและขณะเดียวกันมีนักเรียนที่ลด / เลิกสูบบุหรี่
- นักเรียนบางคนให้ข้อมูลที่ไม่เป็นความจริงทำให้ติดตามได้ยาก แต่ผลของการรณรงค์ทำให้นักเรียนไม่สูบบุหรี่ในโรงเรียน
- โรงเรียนยังไม่มีการสำรวจจำนวนผู้สูบบุหรี่ในปีการศึกษา 2554 แต่จากการตรวจค้นและสำรวจพฤติกรรมนักเรียน คาดว่าจำนวนผู้สูบบุหรี่จะลดลง
- ในแต่ละปีโรงเรียนสำรวจกันบุหรี่ พบว่าบางเดือนมีจำนวนลดลง บางเดือนมีจำนวนเพิ่มขึ้น
- ยังไม่มีข้อมูลในเรื่องการสูบบุหรี่ ของนักเรียนที่เข้ามาใหม่ เช่น นักเรียนชั้น ม.1 และ ม.4
- บางโรงเรียนยังไม่มีข้อมูลจำนวนผู้สูบบุหรี่ในโรงเรียน

ข้อสังเกต ครูส่วนใหญ่รายงานว่าจำนวนผู้สูบบุหรี่ในโรงเรียนลดลงจากการสังเกตและการแสดงความคิดเห็น พบว่ามีเพียงโรงเรียนเดียว (3.22%) ที่รายงานว่าได้สำรวจจำนวนผู้สูบบุหรี่ในโรงเรียนภายหลังจากเข้าร่วมโครงการโรงเรียนปลอดบุหรี่และพบว่าผู้สูบบุหรี่ในโรงเรียนมีจำนวนตัวเลขลดลงเพราะคณะผู้บริหารและครูเห็นชอบในกิจกรรมนี้ นอกจากนี้พบว่ามีหนึ่งโรงเรียน (3.22%) ที่บุคลากรในโรงเรียนไม่สูบบุหรี่ เนื่องจากเป็นโรงเรียนระดับประถมศึกษา เปิดทำการสอนระดับอนุบาล 1 - ชั้น ป.6

2) การได้รับความร่วมมือจากบุคลากรในการดำเนินงานโครงการโรงเรียนปลอดบุหรี่

ครูส่วนใหญ่ (70.96%) ได้รับความร่วมมือจากบุคลากรในการดำเนินงานโรงเรียนปลอดบุหรี่เป็นอย่างดีและดีมาก ดังนี้

- บุคลากรให้ความร่วมมือช่วยกันสอดส่องดูแลไม่ให้มีผู้สูบบุหรี่ในโรงเรียน
- คณะครูและบุคลากรในโรงเรียนให้ความร่วมมือดีมากและได้ช่วยกันสอดส่องพฤติกรรมของนักเรียน
- ผู้อำนวยการโรงเรียนส่งเสริมดีมาก ให้ความสำคัญและสนับสนุนการดำเนินโครงการโรงเรียนปลอดบุหรี่
- ได้รับความร่วมมือจากบุคลากรในโรงเรียนเป็นอย่างดี โดยครูที่ปรึกษาช่วยคัดกรองนักเรียนและคณะกรรมการสภานักเรียนช่วยสอดส่องดูแลนักเรียนที่ไม่กล้าเปิดเผยตนเองต่อครูที่ปรึกษา
- ได้รับความร่วมมือจากบุคลากรทุกฝ่ายเป็นอย่างดี เพราะแนวทางในการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่มีหลายรูปแบบ เช่น จัดกิจกรรมที่น่าสนใจ จัดกิจกรรมที่นักศึกษามีส่วนร่วม
- บุคลากรให้ความร่วมมือในการให้คำปรึกษาและให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนที่อยากเลิกสูบบุหรี่และนำเรื่องบุหรี่กับสุขภาพไปบูรณาการในการจัดการเรียนการสอน

- ได้รับความร่วมมือจากครูไม่สูบบุหรี่ เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน
- ได้รับความร่วมมือจากคณะครูภายในโรงเรียนเป็นอย่างดี โดยครูที่ปรึกษาคัดกรองกลุ่มเสี่ยงและส่งต่อเพื่อให้รับการแก้ไขปรับปรุงพฤติกรรม
- ได้รับความร่วมมือจากครูทุกคนในการเข้มงวดกวดขันและอบรมนักเรียน
- ครูให้ความสนใจสอบถามขอคำแนะนำจากครูผู้ดูแลโครงการโรงเรียนปลอดบุหรี่
- ครูให้ความร่วมมือเนื่องจากได้รับความรู้เรื่องกฎหมายและได้รับการสนับสนุนป้ายโรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมาย
- ครูให้ความร่วมมือ เพราะมีคณะกรรมการดำเนินงานรณรงค์ป้องกันแก้ไขปัญหาการสูบบุหรี่ในโรงเรียน

นอกจากนี้ ครูบางส่วน (12.90%) รายงานว่ายังไม่ได้รับความร่วมมือจากบุคลากรในโรงเรียนในการดำเนินงานโครงการโรงเรียนปลอดบุหรี่เท่าที่ควร หรือได้รับความร่วมมือค่อนข้างน้อย เนื่องจากครูมีภาระงานอื่นที่ให้ความสำคัญมากกว่า หรือคิดว่าไม่ใช่ภาระหน้าที่ของตนเองและโรงเรียนไม่ได้รณรงค์อย่างต่อเนื่อง

ข้อสังเกต ครูส่วนใหญ่รายงานว่าได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากบุคลากรในโรงเรียนในการดำเนินงานโครงการโรงเรียนปลอดบุหรี่ จึงควรพิจารณาว่านอกจากความรู้เรื่องบุหรี่และการดำเนินงานเพื่อโรงเรียนปลอดบุหรี่ 9 ขั้นตอนของเครือข่ายครูนักรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่แล้ว ยังมีปัจจัยใดอีกบ้างที่ทำให้บุคลากรในโรงเรียนให้ความร่วมมือกันขับเคลื่อนโรงเรียนปลอดบุหรี่ รวมทั้งมีอุปสรรคในการดำเนินงานอะไรบ้าง เพื่อช่วยกันดูแลโรงเรียน (3.22%) ที่ครูรายงานว่าบุคลากรในโรงเรียนไม่ให้ความร่วมมือดำเนินงานโครงการโรงเรียนปลอดบุหรี่

3) การได้รับความร่วมมือจากนักเรียนในการดำเนินงานโครงการโรงเรียนปลอดบุหรี่

ครูส่วนใหญ่ (93.54%) ได้รับความร่วมมือจากนักเรียนในการดำเนินงานโครงการโรงเรียนปลอดบุหรี่เป็นอย่างดี โดยแสดงความคิดเห็น ดังนี้

- นักเรียนช่วยกันรณรงค์โรงเรียนปลอดบุหรี่ตามกฎหมายและให้ข่าวสารการเฝ้าระวังแก่ครู
- คณะกรรมการสภานักเรียนและนักเรียนชุมนุมอนามัยของโรงเรียนให้ความร่วมมือเป็นนักเรียนแกนนำรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่
- นักเรียนทั่วไปให้ความร่วมมือดำเนินงานโครงการโรงเรียนปลอดบุหรี่และสมัครเป็นนักเรียนแกนนำนักรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่
- นักเรียนให้ความร่วมมือมากขึ้น สังเกตว่านักเรียนสูบบุหรี่ลดลง
- นักเรียนให้ความร่วมมือดี โดยเฉพาะเมื่อผ่านการอบรม สื่อประชาสัมพันธ์ทำให้นักเรียนเข้าถึงข้อมูลอย่างหลากหลายและช่วยประชาสัมพันธ์โครงการโรงเรียนปลอดบุหรี่
- นักเรียนมีจิตอาสาและสนุกกับกิจกรรมรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่
- นักเรียนให้ความร่วมมือไม่สูบบุหรี่
- นักเรียนที่เคยสูบบุหรี่และเลิกได้แล้ว ให้ความร่วมมือดำเนินงานโครงการโรงเรียนปลอดบุหรี่

- นักเรียนสนใจติดต่อขอลงทะเบียนชุมนุมโรงเรียนปลอดบุหรี่มากขึ้นและขอรับสื่อนำไปประชาสัมพันธ์ที่บ้านมากขึ้น
- นักเรียนมีส่วนร่วมเดินรณรงค์เนื่องในวันงดสูบบุหรี่ ประกวดวาดภาพ ประกวดคำขวัญ ติดสติกเกอร์รณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ในการแข่งขันกีฬาภายใน ประกวดขบวนพาเหรดคณะสีรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่

ข้อสังเกต ครูบางโรงเรียน (6.45%) รายงานว่าได้รับความร่วมมือจากนักเรียนค่อนข้างน้อยในการดำเนินงานโครงการโรงเรียนปลอดบุหรี่ เนื่องจากมีนักเรียนเพียงบางส่วนเท่านั้นที่ให้ความร่วมมือและเข้าร่วมโครงการอย่างจริงจัง ในขณะที่ครูส่วนใหญ่ (93.54%) รายงานว่าได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากนักเรียนในการดำเนินงานโครงการโรงเรียนปลอดบุหรี่ โดยสามารถจำแนกนักเรียนที่ให้ความร่วมมือเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มนักเรียนที่เคยสูบบุหรี่ กลุ่มนักเรียนทั่วไป และกลุ่มนักเรียนแกนนำ/คณะกรรมการนักเรียน ในกลุ่มนักเรียนที่เคยสูบบุหรี่ลดการสูบบุหรี่ในโรงเรียน หรือเลิกสูบบุหรี่แล้วให้ความร่วมมือดำเนินกิจกรรมรณรงค์เพื่อโรงเรียนปลอดบุหรี่ ส่วนกลุ่มนักเรียนทั่วไปให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ และไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ สำหรับกลุ่มนักเรียนแกนนำ/คณะกรรมการนักเรียน เป็นกลุ่มที่มีจิตอาสาและสนุกสนานกับการดำเนินงานโครงการโรงเรียนปลอดบุหรี่

4) การได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองในการดำเนินงานโครงการโรงเรียนปลอดบุหรี่

ครูส่วนใหญ่ (80.64%) ได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองในการดำเนินงานโครงการโรงเรียนปลอดบุหรี่ แสดงความคิดเห็นดังนี้

- ครูสังเกตว่าผู้ปกครองให้ความร่วมมือไม่สูบบุหรี่ในโรงเรียน
- โรงเรียนได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองเป็นอย่างดี พบว่าสถิตินักเรียนสูบบุหรี่ลดลง
- ผู้ปกครองของนักเรียนที่สูบบุหรี่ให้ความร่วมมือมาพบครูที่โรงเรียนและร่วมมือดูแลนักเรียน
- ผู้ปกครองของนักเรียนที่สูบบุหรี่คอยดูแลนักเรียนไม่ให้สูบบุหรี่ทั้งในและนอกสถานศึกษา
- ผู้ปกครองให้ความร่วมมืออบรมนักเรียนเรื่องการไม่สูบบุหรี่
- ศิษย์เก่า ผู้ปกครอง/ชุมชน เห็นความสำคัญของการไม่สูบบุหรี่
- เมื่อเยี่ยมบ้านนักเรียนครูสังเกตว่าผู้ปกครองให้ความร่วมมือ ติดสติกเกอร์ห้ามสูบบุหรี่ที่บ้าน
- ผู้ปกครองส่วนมากเห็นความสำคัญและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี บางคนยังไม่ให้ความร่วมมือเพราะไม่สามารถเลิกสูบบุหรี่ได้
- ผู้ปกครองให้ความร่วมมือดี เพราะเป็นวิธีการส่งเสริมความรู้และเฝ้าระวังร่วมกัน
- ผู้ปกครองให้ความร่วมมือดูแลนักเรียน เนื่องจากโรงเรียนทำข้อตกลงเรื่องการหักคะแนนพฤติกรรมเมื่อนักเรียนสูบบุหรี่ และผู้ปกครองมีความรู้เรื่องโรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมาย หากละเมิดถูกปรับไม่เกิน 2,000 บาท
- สังเกตว่าผู้ปกครองที่เป็นผู้หญิงจะให้ความร่วมมือดี แต่ผู้ปกครองที่เป็นผู้ชายไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควร

ข้อสังเกต ครูส่วนใหญ่ (80.64%) ได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองในการดำเนินงานโครงการโรงเรียนปลอดบุหรี่ ในขณะที่ครูจำนวนหนึ่ง (16.12%) แสดงความคิดเห็นว่าผู้ปกครองบางคนให้ความร่วมมือค่อนข้างน้อย ยังสูบบุหรี่ให้เด็กเห็น ทั้งนี้น่าจะสืบเนื่องจากสภาพแวดล้อม และอาชีพของผู้ปกครอง นอกจากนี้มีหนึ่งโรงเรียนที่รายงานว่ายังไม่ได้ดำเนินงานขยายผลโครงการโรงเรียนปลอดบุหรี่สู่ผู้ปกครอง

2. สิ่งที่เกิดขึ้นกับครู เมื่อเข้าร่วมโครงการโรงเรียนปลอดบุหรี่

1) การได้รับความรู้เกี่ยวกับบุหรี่และการดำเนินงานเพื่อโรงเรียนปลอดบุหรี่

ครูส่วนใหญ่ (93.54%) ได้รับความรู้เกี่ยวกับบุหรี่และการดำเนินงานเพื่อโรงเรียนปลอดบุหรี่เพิ่มขึ้น จำแนกเป็นได้รับความรู้เพิ่มขึ้นมาก (58.06%) และเพิ่มขึ้นปานกลาง (35.48%) ดังนี้

- มีความรู้เกี่ยวกับบุหรี่และสุขภาพ รวมทั้งการดำเนินงานเพื่อโรงเรียนปลอดบุหรี่เพิ่มขึ้นมาก เพราะเป็นผู้ไม่เคยสูบบุหรี่และได้รับการสนับสนุนความร่วมมือจากผู้บริหาร ครู และนักเรียนอย่างเต็มที่
- มีความรู้มากขึ้นและนำความรู้เรื่องบุหรี่และสุขภาพไปบูรณาการสอนวิชาสุขศึกษาและพลศึกษาชั้น ป.4 - ป.6
- มีความรู้ความเข้าใจมากขึ้น ตระหนักในปัญหาการสูบบุหรี่และมีใจอยากรณรงค์ไม่ให้นักเรียนสูบบุหรี่อย่างยิ่ง
- มีความรู้มากขึ้น จนสามารถขยายผลต่อคนรอบข้างและเป็นวิทยากรเรื่องนี้ได้
- มีความรู้เกี่ยวกับโทษของบุหรี่และตระหนักถึงความสำคัญของการไม่สูบบุหรี่ จนถึงขั้นเลิกสูบบุหรี่
- สามารถนำความรู้ที่ได้รับ เรื่องวิธีการช่วยนักเรียนให้เลิกสูบบุหรี่และกฎหมายเกี่ยวกับบุหรี่ไปช่วยนักเรียนให้เลิกสูบบุหรี่
- ได้รับความรู้มากขึ้นจากการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ทำให้มีความรู้เพิ่มขึ้น และสามารถนำความรู้ไปดูแลนักเรียนให้ลด ละ เลิกสูบบุหรี่
- ตระหนักถึงโทษของบุหรี่ ทำให้เห็นความสำคัญของการดำเนินงานเพื่อโรงเรียนปลอดบุหรี่
- ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับโรงเรียนเครือข่าย ทำให้ได้รับความรู้ใหม่สามารถนำไปใช้ปรับปรุงการดำเนินงานเพื่อโรงเรียนปลอดบุหรี่ได้หลายรูปแบบ
- ได้รับทราบปัญหาการดำเนินงานเพื่อโรงเรียนปลอดบุหรี่จากโรงเรียนอื่นเพิ่มเติม
- ทำให้ทราบถึงพิษภัยและโทษของบุหรี่และเห็นความจำเป็นที่สถานศึกษาทุกแห่งจะต้องร่วมมือกันรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่
- ได้รับแนวทางและวิธีการดำเนินงานเพื่อโรงเรียนปลอดบุหรี่เพิ่มขึ้น
- ได้รู้วิธีการดำเนินงานเพื่อโรงเรียนปลอดบุหรี่อย่างเป็นระบบ เป็นขั้นตอนและความร่วมมือสนับสนุนของผู้บริหารและองค์กรต่างๆ
- ได้รู้วิธีการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่มากขึ้น

ข้อสังเกต ครูรายงานว่าได้ความรู้เพิ่มขึ้นเกี่ยวกับแนวทาง/วิธีการดำเนินงานโครงการโรงเรียนปลอดบุหรี่อย่างเป็นระบบ วิธีการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ ความรู้เรื่องโทษพิษภัยของบุหรี่ กฎหมายเกี่ยวกับบุหรี่ และการช่วยนักเรียนให้เลิกสูบบุหรี่ รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน ทำให้สามารถนำความรู้ใหม่ไปใช้ปรับปรุงการดำเนินงานเพื่อโรงเรียนปลอดบุหรี่ได้หลายรูปแบบ นอกจากนี้ครูบางคน (9.60%) สามารถเป็นวิทยากรนำความรู้ไปขยายผลให้แก่นักเรียนและผู้ปกครองได้

2) การเปลี่ยนแปลงความคิดเกี่ยวกับการดำเนินงานเพื่อโรงเรียนปลอดบุหรี่

ครูส่วนใหญ่ (80.64%) รายงานว่ามีความคิดเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับการดำเนินงานเพื่อโรงเรียนปลอดบุหรี่ ดังนี้

- การปรับเปลี่ยนการดำเนินงานเพื่อโรงเรียนปลอดบุหรี่ในแต่ละปีให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน
- การจัดกิจกรรมรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ให้ต่อเนื่อง และบ่อยครั้งในวันต่างๆ
- การเปลี่ยนแปลงวิธีการดำเนินงานเพื่อโรงเรียนปลอดบุหรี่ ซึ่งมีประโยชน์อย่างมาก
- การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนครูในการสัมมนาโรงเรียนปลอดบุหรี่ ทำให้สามารถนำความรู้ไปใช้บริหารจัดการในโรงเรียนได้
- การแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับโรงเรียนเครือข่าย ทำให้ทราบว่ายังมีคณะครูหลายๆท่านที่มีความมุ่งมั่นในการทำงานเพื่อให้นักเรียนไม่สูบบุหรี่ หรือเลิกสูบบุหรี่ได้
- การสร้างนักเรียนแกนนำเพื่อร่วมกันดำเนินงานเพื่อโรงเรียนปลอดบุหรี่เป็นสิ่งสำคัญ
- การจัดตั้งคณะกรรมการดำเนินการรณรงค์เรื่องบุหรี่อย่างชัดเจน แยกออกจากงานปกครองเป็นสิ่งที่ควรดำเนินการ
- ขั้นตอนการดำเนินงานโครงการโรงเรียนปลอดบุหรี่ชัดเจนยิ่งขึ้น
- การดำเนินงานโครงการโรงเรียนปลอดบุหรี่ควรดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ
- ครูไม่สูบบุหรี่ คือต้นแบบของนักเรียนไม่สูบบุหรี่
- การมีนักเรียนแกนนำช่วยดำเนินงานโรงเรียนปลอดบุหรี่ ทำให้ผู้สูบบุหรี่ในโรงเรียนลดลง
- การมีป้ายโรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ตามกฎหมายและการร่วมกันรณรงค์โรงเรียนปลอดบุหรี่ควรดำเนินการอย่างยิ่ง
- ทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการแก้ปัญหาการสูบบุหรี่ในโรงเรียน
- การขยายผล เรื่องโรงเรียนปลอดบุหรี่ให้กับครูทั้งโรงเรียนเป็นสิ่งที่ควรดำเนินการ
- ครูต้องมีความอดทนในการทำงาน เพื่อโรงเรียนปลอดบุหรี่อย่างต่อเนื่องและต้องมีเครือข่ายการทำงาน
- โรงเรียนต้องให้ความร่วมมือประสานกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อขยายผลการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่
- การทำงานเพื่อโรงเรียนปลอดบุหรี่ควรทำอย่างจริงจังและต่อเนื่อง
- การสำรวจจำนวนผู้ปกครองที่สูบบุหรี่ โดยให้นักเรียนบอกเตือนผู้ปกครอง ทำให้ได้ข้อมูลการลด ละ เลิกสูบบุหรี่ของผู้ปกครอง

ข้อสังเกต ครูที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนปลอดบุหรี่โดยภาพรวมรายงานว่ามีความคิดเปลี่ยนแปลง กล่าวคือ การดำเนินงานเพื่อโรงเรียนปลอดบุหรี่จะต้องเป็นระบบชัดเจน ต่อเนื่องและจริงจัง บุคลากรในโรงเรียนทุกคนต้องมีส่วนร่วมดำเนินงาน โดยเฉพาะนักเรียนแกนนำและครูเห็นความสำคัญของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับโรงเรียนเครือข่ายเพื่อโรงเรียนปลอดบุหรี่ มีครูเพียงหนึ่งคนที่รายงานว่าความคิดเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการโรงเรียนปลอดบุหรี่ ไม่เปลี่ยนแปลง แต่จะดำเนินกิจกรรมที่มีอยู่ให้เข้มข้นขึ้น นอกจากนี้ครูบางคน (6.45%) มีความคิดว่า ครูบางคนยังสูบบุหรี่ จึงควรผลักดันให้ยกเลิกการผลิตบุหรี่ออกขายตามท้องตลาด

3) ความพึงพอใจในการดำเนินงานโครงการโรงเรียนปลอดบุหรี่

ครูส่วนใหญ่ (80.09%) มีความรู้สึกพึงพอใจในการดำเนินงานโครงการโรงเรียนปลอดบุหรี่ จำแนกเป็นความรู้สึกพึงพอใจมาก (51.16%) และพึงพอใจปานกลาง (35.48%) ดังนี้

- มีความพึงพอใจมากที่ได้มีโอกาสดำเนินงานโครงการโรงเรียนปลอดบุหรี่
- พอใจค่อนข้างมาก มีความสุขที่สามารถทำให้นักเรียนเลิกสูบบุหรี่ได้
- พึงพอใจในการดำเนินโครงการโรงเรียนปลอดบุหรี่ในระดับดีมาก
- พอใจมาก ที่ทำให้นักเรียนแสดงออกในสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม
- พอใจมาก เนื่องจากเห็นอันตรายจากภัยบุหรี่และจะร่วมรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ต่อไป
- เต็มใจและพอใจเป็นอย่างมากที่ได้ดำเนินงานรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ เพื่อนักเรียนจะได้ไม่ไปยุ่งกับบุหรี่และโรงเรียนเป็นเขตปลอดบุหรี่ 100%
- มีความพึงพอใจมากกับโครงการโรงเรียนปลอดบุหรี่ เนื่องจากบุหรี่เป็นสาเหตุของโรคร้ายต่างๆ
- พอใจมากเนื่องจากโรงเรียนได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ เป็นอย่างดี
- พอใจมากที่ผู้บริหารให้ความสำคัญและสนับสนุน และบุคลากรให้ความร่วมมือดี
- มีความพึงพอใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งในการช่วยเหลือผู้ติดบุหรี่
- มีความพึงพอใจในการดำเนินงานโครงการโรงเรียนปลอดบุหรี่ระดับปานกลาง เนื่องจากมีการปรับปรุงและพัฒนาให้เหมาะสมกับสภาพบริบทต่างๆ
- มีความพึงพอใจ เสนอว่าน่าจะมีการดูงานที่โรงเรียนที่ปฏิบัติได้จริงเพื่อใช้เป็นแนวทางในการนำไปดำเนินการที่โรงเรียน
- มีความพึงพอใจเพราะทำให้นักเรียนเลิกสูบบุหรี่ได้ 1 คน และมุ่งหวังให้คณะทำงาน คณะครูและนักเรียนทำงานต่อไป
- พึงพอใจเพราะโครงการโรงเรียนปลอดบุหรี่ทำให้นักเรียนเลิกสูบบุหรี่ได้ 2 คน นักเรียนลดปริมาณการสูบบุหรี่และทำให้นักเรียนกล้าบอกและตักเตือนเพื่อน
- พึงพอใจเพราะได้ช่วยกันทำให้โรงเรียนปลอดบุหรี่
- มีความพอใจที่ครูให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

ข้อสังเกต ครูที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนปลอดบุหรี่ โดยภาพรวมรายงานว่ามีความพึงพอใจในการดำเนินงานโครงการโรงเรียนปลอดบุหรี่ เพราะตระหนักในโทษพิษภัยของบุหรี่ เห็นความสำคัญของโรงเรียนปลอดบุหรี่ สามารถช่วยนักเรียนให้เลิกสูบบุหรี่ได้ ส่งเสริมให้นักเรียนได้แสดงออกอย่างถูกต้องเหมาะสม ผู้บริหารให้ความสำคัญสนับสนุนและบุคลากรให้ความร่วมมือดีในการดำเนินงานเพื่อโรงเรียนปลอดบุหรี่

4) การได้รับการยอมรับและขวัญกำลังใจในการดำเนินงานโครงการโรงเรียนปลอดบุหรี่

ครูส่วนใหญ่ (80.64%) ได้รับการยอมรับและมีขวัญกำลังใจในการดำเนินงานโครงการโรงเรียนปลอดบุหรี่ ดังนี้

- ได้รับการยอมรับและขวัญกำลังใจจากผู้บริหาร ทำให้มีกำลังใจในการทำงานต่อไป
- ผู้บริหารให้กำลังใจในการทำงานอย่างเต็มที่ทั้งด้านงบประมาณและความช่วยเหลือเมื่อมีอุปสรรค
- ผู้บริหารยอมรับว่าโครงการโรงเรียนปลอดบุหรี่ เป็นโครงการที่ส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีของโรงเรียน
- ได้รับการยอมรับในระดับดี แม้ว่าการดำเนินงานบางอย่างยังมีข้อจำกัด
- ได้รับกำลังใจจากคำชมเชยของบุคลากรในโรงเรียน
- ได้รับความร่วมมือจากคณะครูภายในโรงเรียนทุกคน
- มีความภาคภูมิใจมากและทุกฝ่ายให้การสนับสนุนดีมาก
- ได้รับการยอมรับจากคณะครู เพื่อนร่วมงานและนักเรียนที่ช่วยงานเป็นอย่างดี ทำให้มีขวัญกำลังใจในการทำงาน
- พอใจมากเนื่องจากโรงเรียนได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ เป็นอย่างดี
- ได้รับการยอมรับจากครูทุกคนและได้รับความร่วมมือในการจัดกิจกรรมด้วยดีทุกครั้ง
- คณะครู นักเรียนและผู้ปกครองให้กำลังใจและบอกว่าครูเป็นคนที่เหมาะสมในการดำเนินงานนี้
- ได้รับการยอมรับจากบุคลากร ครูและนักเรียน เพราะทำงานเพื่อโรงเรียนปลอดบุหรี่อย่างต่อเนื่อง
- มีกำลังใจเพราะนักเรียนที่ร่วมงานหลายคนเห็นความสำคัญ ช่วยเหลือและร่วมมือกัน
- ได้รับการยอมรับและกำลังใจจากการดำเนินงานโครงการโรงเรียนปลอดบุหรี่ เพราะได้รับการอบรมโดยตรงจากมูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่อย่างต่อเนื่อง
- ได้รับการอบรมจากมูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ ทำให้มีขวัญและกำลังใจมากในการดำเนินงานโครงการโรงเรียนปลอดบุหรี่
- ขอบคุณมูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่อย่างยิ่ง ที่ให้ขวัญกำลังใจและคำปรึกษาแก้ปัญหาต่างๆ ในการดำเนินงานโครงการโรงเรียนปลอดบุหรี่

ข้อสังเกต ครูส่วนใหญ่ (70.96%) รายงานว่า ได้รับการยอมรับและกำลังใจในการทำงานจากผู้บริหารโรงเรียน คณะครู เพื่อนร่วมงาน นักเรียนและผู้ปกครอง โดยบุคคลเหล่านี้ให้การสนับสนุนให้ความร่วมมือในการทำงานและให้คำชมเชย ครูบางคน (9.60%) มีกำลังใจในการทำงานจากการได้รับการอบรมจากมูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ นอกจากนี้มีเพียงครูจำนวนน้อย (6.45%) ที่รู้สึกว่าได้รับการยอมรับจากกลุ่มเพื่อนครูเท่านั้น

5) เพื่อนร่วมอุดมการณ์ หรือเครือข่ายมีอิทธิพลต่อการดำเนินงานโครงการโรงเรียนปลอดบุหรี่

ครูส่วนใหญ่ (77.41%) แสดงความคิดเห็นว่าเพื่อนร่วมอุดมการณ์ หรือเครือข่ายมีอิทธิพลต่อการดำเนินงานโครงการโรงเรียนปลอดบุหรี่ ดังนี้

- เพื่อนร่วมอุดมการณ์/เครือข่าย มีส่วนประสานงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทำให้คณะทำงานเข้มแข็ง
- เครือข่ายมีอิทธิพลมากต่อการดำเนินงานขับเคลื่อนโรงเรียนปลอดบุหรี่ เช่นการให้ความร่วมมือและสนับสนุนสมาชิกในการทำงานโครงการโรงเรียนปลอดบุหรี่
- เพื่อนร่วมอุดมการณ์ หรือเครือข่ายมีอิทธิพลมาก เพราะเป็นกำลังใจและได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการดำเนินงานโครงการโรงเรียนปลอดบุหรี่
- ภาคีเครือข่ายที่เข้มแข็ง เป็นพลังสำคัญในการขับเคลื่อนโครงการโรงเรียนปลอดบุหรี่ ทำให้กลุ่มเป้าหมายซึ่งเป็นเยาวชนได้ ลด ละ เลิกบุหรี่ ส่งผลดีต่อสุขภาพและเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติ
- เครือข่ายทำให้ครูมีเพื่อน ทำให้การดำเนินงานโครงการโรงเรียนปลอดบุหรี่ง่ายขึ้น
- เครือข่ายส่งเสริมให้ครูทำงานเป็นระบบ ส่งเสริมการสร้างนักเรียนแกนนำและสนับสนุนอุปกรณ์สื่อต่างๆ เป็นอย่างดี
- การมีเครือข่ายเปิดโอกาสให้ครูได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ทำให้เกิดแนวคิดที่แตกต่างและหลากหลาย ครูสามารถนำไปปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานโครงการโรงเรียนปลอดบุหรี่ได้
- เครือข่ายเป็นพลังขับเคลื่อนที่ดี หากร่วมมือช่วยเหลือกันอย่างนี้ตลอดไป นักเรียนจะปลอดภัยจากบุหรี่
- เครือข่ายทำให้มีการประชุมสัมมนาเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างโรงเรียน
- เครือข่ายมีอิทธิพลค่อนข้างมาก เพราะทำและคิดในเรื่องเดียวกัน ทำให้เข้าใจง่าย
- เครือข่ายทำให้มีที่ปรึกษาและได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน
- เครือข่ายมีอิทธิพลอย่างมาก เพราะได้แลกเปลี่ยนวิธีการดำเนินงานโครงการโรงเรียนปลอดบุหรี่ที่หลากหลายเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ
- เครือข่ายทำให้ได้รับความร่วมมือจากเพื่อนครูเป็นอย่างดีในการทำงานเพื่ออุดมการณ์
- การขยายเครือข่ายทำให้ทุกคนมีส่วนร่วมในอุดมการณ์ เพื่อการไม่สูบบุหรี่
- การติดตามข่าวสารต่างๆ จากเครือข่ายครู ทำให้ได้รู้แนวทางในการดำเนินงานเพื่อโรงเรียนปลอดบุหรี่

- เครือข่ายประสานพลังเพื่อนร่วมอุดมการณ์ในการทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวมได้
- เครือข่ายมีอิทธิพลต่อการดำเนินงานโครงการโรงเรียนปลอดบุหรี่ ครูได้นำแนวคิดจากการเสนอแนะของโรงเรียนต่างๆ ไปปรับปรุงหรือประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับโรงเรียนของตน
- เครือข่ายเป็นเรื่องจำเป็นที่สุด ในการดำเนินงานโครงการโรงเรียนปลอดบุหรี่
- เครือข่ายทำให้ครูมีความรู้จากการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ทำให้สามารถดูแลนักเรียนได้ทั่วถึง
- ถ้าขาดเพื่อนๆ ร่วมอุดมการณ์และนักเรียนแกนนำแล้วโครงการนี้ประสบความสำเร็จยาก

ข้อสังเกต ครูส่วนใหญ่ (70.96%) ต่างเห็นด้วยว่าเครือข่ายมีอิทธิพลต่อการดำเนินงานโครงการโรงเรียนปลอดบุหรี่ ในด้านการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสบการณ์ แนวทาง หรือวิธีการดำเนินงานเพื่อโรงเรียนปลอดบุหรี่ การประสานงาน ช่วยเหลือ สนับสนุนสื่อ/อุปกรณ์ เพื่อรวมพลังขับเคลื่อนโรงเรียนปลอดบุหรี่และการมีเพื่อนเป็นที่ปรึกษาเป็นกำลังใจในการทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวม อย่างไรก็ดีมีหนึ่งโรงเรียน (3.22%) ที่มีความคิดเห็นว่า เครือข่ายหรือเพื่อนร่วมอุดมการณ์มีอิทธิพลน้อยมากต่อการดำเนินงานโครงการโรงเรียนปลอดบุหรี่

KHONKAEN
MAHASARAKHAM

ภาคผนวก

รายชื่อครูที่เข้าร่วมถอดบทเรียนการดำเนินงานโรงเรียนปลอดบุหรี่ จังหวัดขอนแก่น – มหาสารคาม

ลำดับ	ชื่อ - นามสกุล	โรงเรียน	อำเภอ	จังหวัด
1	ครูอนงลักษณ์ ศรีเวียงราช	ทุ่งบ่อวิทยา	เขาสวนกวาง	ขอนแก่น
2	ครูเสถียร บัวระบัดทอง	ชุมชนบ้านชนบท	ชนบท	ขอนแก่น
3	ครูณิชาภัทร พรรณขาม	มัธยมหนองเขียด	ชุมแพ	ขอนแก่น
4	ครูปิยะพงษ์ แก้วกู่	จตุรมิตรวิทยาคาร	ชุมแพ	ขอนแก่น
5	ครูจตุพร วงศ์โพธิสาร	ชุมแพพิทยาคม	ชุมแพ	ขอนแก่น
6	ครูอัจฉริยวุฒิ ทองวรรณ์	ชุมแพพิทยาคม	ชุมแพ	ขอนแก่น
7	ครูจารึก สงดี	หนองม่วงประชานุกูล	ชุมแพ	ขอนแก่น
8	ครูบัวเรียน นามสม	หนองกุงพิทยาคม	ชุมแพ	ขอนแก่น
9	ครูโกศล ราษฎร์เหนือ	โนนหันวิทยายน	ชุมแพ	ขอนแก่น
10	ครูอภิศักดิ์ พิทักษ์เชื่อนขันธ์	ชำสูงพิทยาคม	ชำสูง	ขอนแก่น
11	ครูคทาวุธ สมทรัพย์	บัวใหญ่พิทยาคม	น้ำพอง	ขอนแก่น
12	ครูมานะ โงะบุดดา	โคกสูงประชาสรรพ์	น้ำพอง	ขอนแก่น
13	ครูวินิตย์ นาสถิตย์	น้ำพองพัฒนศึกษา	น้ำพอง	ขอนแก่น
14	ครูเกรียงไกร รักษาวงศ์	น้ำพองศึกษา	น้ำพอง	ขอนแก่น
15	ครูชัชชัย โชมขุนทด	ชุมชนหนองกุงวิทยา	น้ำพอง	ขอนแก่น
16	ครูสมเกียรติ ศรีคำมุง	น้ำพองศึกษา	น้ำพอง	ขอนแก่น
17	ครูน่านฟ้า อินทะรังษี	บ้านโนนค้อ	บ้านฝาง	ขอนแก่น
18	ครูสุพัฒน์ สอนบุปผา	พระยืนวิทยาคาร	พระยืน	ขอนแก่น

ลำดับ	ชื่อ - นามสกุล	โรงเรียน	อำเภอ	จังหวัด
19	ครูสมชาย หาดวรรณ์	พล	พล	ขอนแก่น
20	ครูสราวุธ ศรียางนอก	เมืองพลพิทยาคม	พล	ขอนแก่น
21	ครูบัวทอง พลตรี	บ้านคูขาด (สถิตอุปถัมภ์)	พล	ขอนแก่น
22	ครูสุวรรณ โภคเกาะ	มัญจาศึกษา	มัญจาคีรี	ขอนแก่น
23	ครูคำมี ศรีมงคล	เทคโนโลยีธุรกิจอาชีวะ	เมือง	ขอนแก่น
24	ครูเปรมจิตต์ โกพลรัตน์	โคกสีพิทยาสรรพ์	เมือง	ขอนแก่น
25	รอง ผอ.เพียงใจ พิมพุฒ	บ้านหินลาดวังตอ	เมือง	ขอนแก่น
26	ครูศุภชัย มโนชัย	บ้านม่วง	เมือง	ขอนแก่น
27	ครูทนงศักดิ์ ชาญรบ	พิศาลปุณณวิทยา	เมือง	ขอนแก่น
28	ครูประทุม บุตรคำโชติ	ขอนแก่นวิทยายน 2 (สมาน สุเมโธ)	เมือง	ขอนแก่น
29	ครูกิตตินภา พละวัตร	บ้านกุดกว้างประชาสรรค์	เมือง	ขอนแก่น
30	ครูสิริวัน วรรณห้วย	บ้านค้อท่อนน้อย	เมือง	ขอนแก่น
31	ครูรวิสรา มณีพรหม	ขอนแก่นเทคโนโลยีพณิชยการ	เมือง	ขอนแก่น
32	ครูสุภลักษณ์ สีตะวัน	ขอนแก่นคริสเตียน	เมือง	ขอนแก่น
33	ครูกาญจนา จันทรโคตร	ขอนแก่นวิทยายน	เมือง	ขอนแก่น
34	ครูทัศนีย์ ศรีหาบุตร	บ้านสะอาด	เมือง	ขอนแก่น
35	ครูสายหยุด ขันขวา	สาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น (มอดินแดง)	เมือง	ขอนแก่น
36	ครูแสงอนันต์ น้อยแสง	สีชมพูศึกษา	สีชมพู	ขอนแก่น
37	ครูวนิดา วรุณศรี	บ้านหนองเสี้ยว	หนองสองห้อง	ขอนแก่น
38	ครูสมัย ดอนสมจิตร	พูวัดพิทยาคม	อุบลรัตน์	ขอนแก่น
39	ครูวัลภา ดวงชาทม	เขวาไร่ศึกษา	โกสุมพิสัย	มหาสารคาม
40	ครูสุกัญญา มะลิวัลย์	เชียงยืนพิทยาคม	เชียงยืน	มหาสารคาม
41	ครูธนานัติ เปรมบุญ	มหาชัยพิทยาคาร	เมือง	มหาสารคาม
42	ครูวัลลภา พงษ์ศิริ	ผดุงนารี	เมือง	มหาสารคาม
43	ครูสมจิตร สุทธินันท์	วาปีปทุม	วาปีปทุม	มหาสารคาม
44	ครูหงษ์ทอง ประนัดศรี	วาปีปทุม	วาปีปทุม	มหาสารคาม

มูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่
36/2 ซอยประดิพัทธ์ 10 แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400
โทร. 0-2278-1828 โทรสาร.0-2278-1830
อีเมล์ : info@smokefreeschool.net เว็บไซต์ http://www.smokefreeschool.net
ติดตามความเคลื่อนไหวผ่าน Facebook ได้ที่ http://www.facebook.com/SmokeFreeSchool
เผยแพร่เดือนสิงหาคม 2555